

Protokol fra

**Det ekstraordinære møde i
Det Sydslesvigske Samråd**

onsdag den 20. april 2016 kl. 19.00 på Flensborghus

Til stede: Kirstin Asmussen, Jens A. Christiansen, Kirsten la Cour, Henrik Hansen, Jon Hardon Hansen, Jens M. Henriksen, Gitte Hougaard-Werner, Peter Lynggaard Jacobsen, Viggo Jacobsen, Udo Jessen, Birgit Jürgensen-Schumacher, Lars Kofoed-Jensen, Anders Kring, Randi Kuhnt, Martin Lorenzen, Flemming Meyer, Jytte Nickelsen, Anja Otten, Tom Petersen, Gerd Pickardt, Rüdiger Schulze, Bjarne Truelsen

Fra Grænseforeningen:

Jens Andresen, Jørgen Toft Jessen, Knud-Erik Therkelsen

Fra Christianslysts Venner:

Jan Uwe Petersen, Orla Møller, Hans Bach Piekut

Ca. 50 gæster.

Afbud: Bahne Bahnsen, Christian Jürgensen, Manfred Nissen

Referent: Gaby Böttinger / Jette Hanisch

Dagsorden:

1. Åbning af mødet ved formanden og valg af ordstyrer
2. Lukning af Christianslyst. Orientering ved SdU
3. Eventuelt

Man synger: Hvad var det dog, der skete?

1. Åbning af mødet ved formanden og valg af ordstyrer

Da formand Christian Jürgensen er forhindret i at deltage, byder næstformand Jon Hardon Hansen velkommen til mødet. Da det er et ekstraordinært møde med delvist inviterede

gæster, foreslår han, at gæsterne har taleret. Der skal ikke besluttes noget på mødet, det er kun en høring, en idéudveksling, og emnet behandles igen på det ordinære samrådsmøde den 25. maj. Den endelige beslutning om Christianslysts fremtid træffes af SdU i juni.

Mødets forløb: SdU's formand Kirstin Asmussen informerer om styrelsens beslutning, hvorefter direktør Anders Kring følger op med en historisk fremstilling af Christianslyst samt væsentlige tal. Derpå følger en høringsrunde, hvor Skoleforeningen præsenterer et eget løsningsforslag, hvorpå Grænseforeningen vil gøre rede for deres synspunkter. Endnu en høringsrunde følger, og afsluttende får alle gæster lejlighed til at ytre sig.

Tom Petersen vælges som ordstyrer.

2. Lukning af Christianslyst

Kirstin Asmussen: Kære alle sammen. Der er trukket mørke skyer ind over Christianslyst. Billedet på avisens forside den 1. april kunne ikke være mere rammende. Og det var – desværre – ikke en aprilsnar!

Disse mørke skyer over Christianslyst er ligeledes mørke skyer over SdU og over hele Sydslesvig. Mørke skyer over medarbejdere, der har deres virke på stedet – nogle allerede i en menneskealder, ja endda i anden generation. Det er mørke skyer over mulighederne for vidensformidling om Sydslesvig til vore danske folkefæller, der hvert år tager vejen fra Danmark til Christianslyst, for at få viden om Sydslesvig og landets mindretal.

SdU har i betragtning af problemets omfang og påtrængende karakter besluttet **ikke** at afvente det ordinære samrådsmøde den 25. maj, men at lade indkalde til et ekstraordinært åbent samrådsmøde under deltagelse af Grænseforeningen og Christianslysts Venner her i aften.

Jeg vil indtrængende bede forsamlingen om, at man ikke afleder fra dagsordenen ved at diskutere Samrådets samarbejdsaftale. Det kan vi fint gøre ved anden lejlighed. Det hjælper nemlig ingen her og nu men fører os kun væk fra det, vi er her for i aften.

SdU har lagt op til et redningsforsøg i allersidste minut. For hvad skulle vi ellers mødes om? Der er jo intet i vejen for en fortsættelse, hvis vi fik garanti om, at Christianslyst i fremtiden vil kunne få underskuddet dækket ind et andet sted fra. Men under de nuværende økonomiske rammebetingelser vil det for SdU ikke være muligt at fortsætte driften af Christianslyst.

SdU's Styrelse vil med udgangspunkt i resultaterne af drøftelserne med driftsrådet, Samrådet, Grænseforeningen og Christianslysts Venner, træffe en ENDELIG AFGØRELSE om frasalg i slutningen af juni 2016.

Lad mig sige det ganske tydeligt: Selvfølgelig har Styrelsen beskæftiget sig med spørgsmålet, om problematikken skal drøftes i større fora, inden beslutningen bliver taget, og hvorvidt sendemændene skal inddrages i en beslutningsproces. Men Styrelsen har fundet det uansvarligt at diskutere institutionslukninger hhv. afskedigelser i det offentlige rum – og andet kan man ikke diskutere, når man skal finde over € 200.000 på årsbasis i en virksomhed, der ligger inde med ca. 75 % lønomkostninger. Det ville være uansvarligt, fordi dette ville skabe stor og længerevarende usikkerhed blandt SdU's ca. 200 medarbejdere.

Dette er lige netop grunden til, at man diskuterer og beslutter disse ting i en styrelse og ikke i offentligheden.

Derfor har SdU's Styrelse på et møde den 21. marts 2016 besluttet at stoppe driften af Christianslyst med udgangen af året. Beslutningen blev truffet på baggrund af nødvendige besparelser i organisationen og et stigende behov for tilskud til driften af Christianslyst. Stedet har i de sidste 15 år haft et gennemsnitligt behov for driftstilskud på omkring € 100.000 pr. år. I 2015 lå driftstilskuddet på godt og vel € 136.000, og i 2016 forventes det at ligge på € 189.000 (inkl. akut tiltrængt vedligehold). De sidste års ihærdige forsøg på at hæve rentabiliteten har ikke haft den tilsigtede effekt. Derudover står bygningen med et fornyelses- og vedligeholdsbehov, hvilket på baggrund af en aktuel gennemført undersøgelse anslås til at ligge på godt og vel € 3,5 millioner – hvis der ikke fortsat skal lappes, men istandsættes på en måde, der giver ro de næste 15 til 20 år. Dette beløb formår SdU ikke at finansiere via sine løbende indtægter og tilskud. En fortsættelse af Christianslyst ville belaste SdU's likviditet i uforsvarlig grad, hhv. føre til, at områder og bygningsdele med fremskridende forfald efterhånden ville skulle lukkes. Forfalder bygningen, bliver gæsterne væk, hvilket ufravigelig vil medføre stigende driftsomkostninger i forhold til indtægter og dermed ligeledes øge underskuddet ydermere. I og med, at SdU's forventede underskud i 2016 vil ligge på over € 200.000, har organisationen, som sagt, ikke længere råd til at drive Christianslyst.

Christianslyst bliver kun i ringe grad belagt med gæster fra Sydslesvig. Vore skoler tager til Danmark eller til Jaruplund Højskole, og vore egne børne- og ungdomshuse foretrækker ture til venskabsforbindelser og lejre i Danmark. Danske skoleklasser, der tager på lejrskole til Sydslesvig, vil gerne ind til byerne. Mange overnatter på vandrehjem eller billige hoteller. De få, der endnu har råd til at komme på steder som Christianslyst, er friskolerne.

For både at få en tilbageskuende som aktuel vinkling af situationen og udvikle visioner samt at undersøge fremadrettede muligheder, tiltag og praktisk realisering, der ville kunne forbedre Christianslysts økonomiske situation, blev der nedsat et udvalg. Udvalget bestod af repræsentanter fra centerets ledelse, SdU's ledelse, konsulenter, forretningsudvalget og Christianslysts Venner. Det blev hurtigt tydeligt, at langt de fleste visioner og tiltag allerede var afprøvet hhv. behandlet på tidligere møder i andre Christianslystudvalg. Der var blevet lavet 5-års-planer, som i sidste ende dog ikke havde ført til tydelige opsving. Sammenfaldet af de sidste års planer med de aktuelle ideer viser entydig, at prognosen for en markant forbedring af situationen kan betegnes som værende lig med nul.

Vi må se i øjnene, at kultur koster, og at et sted som Christianslyst økonomisk aldrig vil komme til at kunne hvile i sig selv. Og så er det helt underordnet, om man beregner belægningsgraden på den ene eller den anden måde. Ville SdU ikke ligge inde med en så stor økonomisk udfordring i driften, kunne belægningsgraden også være nede på 10. Belægningsgraden er derfor ikke den afgørende størrelse.

På trods af, at SdU's formål ifølge vedtægterne er at fremme det danske ungdoms- og idrætsarbejde, samt at styrke det folkelige arbejde i Sydslesvig - hvilket bl.a. realiseres gennem driften af kursuscentre - ligger driften af et kursuscenter, som i årenes løb mere og mere er blevet til en lejrskole, dog længst væk fra organisationens kerneområder. Når vi ikke kan holde på Christianslyst, ja så må det oplysningsarbejde, der gennemføres i forbindelse med nordfra kommende gæster kompenseres ved at implementere alternative former for sammenkomster, blandt andet gennem udvekslingsprogrammer på institutionsniveau.

Derudover vil det nyudbyggede Tydal og Jaruplund Højskole kunne kompensere for en del af overnatningsbehovet.

SdU er sig bevidst om det særlige ansvar i forbindelse med afviklingen, især iht. stedets historiske betydning og sidst, men ikke mindst, til de berørte medarbejdere. Vi vil så vidt muligt tage højde for de ansattes interesser men må samtidig se i øjnene, at afviklingen ufravigelig vil have personalemæssige konsekvenser. Derfor vil alle danske mindretalsorganisationer blive orienteret og anmodet om, så vidt muligt at overtage nuværende medarbejdere. Tak for ordet.

Anders Kring: Jeg vil gerne komme med et lille oprids af, hvordan den situation, vi nu står i, er opstået. Ser vi længere tilbage i tiden, så overtog SdU Christianslyst i 1952 og har siden da stået for lejrskole- og kursuscentervirksomheden, som stort set ikke har ændret karakter siden opstarten. Christianslyst har i mange år økonomisk hvilet i sig selv. Der er forskellige grunde til, at dette med årene ikke længere kunne lade sig gøre. Langt de fleste aktiviteter og foretagender i Sydslesvig har det på samme måde som Christianslyst, dvs. at de har brug for underskudsdekning eller, for at bruge et mere rammende ord, driftstilskud. Kultur koster, fordi kultur ikke kan overleve under det frie markedes økonomiske vilkår og uden politisk opbakning og offentlige tilskud.

Christianslysts tilskudsbehov har i de sidste årtier altid ligget på omkring en fjerdedel af de samlede driftsomkostninger, og der er i alle årene gjort ihærdige forsøg på at vende den økonomiske situation til det bedre. For kun at nævne nogle få af de tiltag:

- Etablering af Christianslysts Venner, der som flittige ambassadører rejser rund i Danmark for at formidle skoler ned til Christianslyst.
- Grænseforeningen, som ligeledes altid har ydet og stadigvæk yder en enorm indsats for at få "kunder i butikken".
- Adskillige Christianslyststudvalg, bestående af medlemmer af SdU, Grænseforeningen og Christianslysts Venner m.fl., der igennem en årrække har udviklet koncepter ud fra visioner og ændret efterspørgsel.

I efteråret 2015 rejser Sydslesvigudvalget spørgsmålet om belægningsprocenten og uudnyttede kapaciteter på Christianslyst. Vi får at vide, at der er mange mursten, der passer godt på mindretallet, men at man fra dansk side har en forventning om, at der sker nyudvikling iht. til det indholdsmæssige arbejde.

I december 2015 står det klart, at der via den danske statsbevilling ikke kan kompenseres for SdU's afskrivninger på materielle anlægsaktiver, der, for at følge god dansk regnskabspraksis, siden 2014 bliver ført over resultatopgørelsen. Konsekvens: SdU skal finde over € 200.000 p.a. i driften. Samtidig ligger SdU's gældsforpligtelser på sammenlagt godt og vel € 2 millioner. Konsekvens: Loftet er nået. SdU kan ikke højne gælden.

Den 19. januar bliver det nuværende Christianslyststudvalg etableret og holder sit første møde. Udvalget starter med at diskutere grundlæggende spørgsmål såsom:

- Hvilke kræfter/folk/eksperter skal vi trække på?
- Hvem bruger/efterspørger Christianslyst?
- Har SdU brug for Christianslyst?
- Hvis ja, hvornår og i hvilket omfang bruger SdU Christianslyst?

- Hvis nej, hvorfor holder vi fast i Christianslyst?
- Bruger mindretallet Christianslyst?
- Har mindretallet brug for Christianslyst?
- Hvis ja, hvad giver Christianslyst mindretallet, og hvad skal der til for at få det til at køre rundt?
- Kunne Christianslyst blive til et fællesprojekt for hele mindretallet?
- Hvis nej, hvorfor holder vi fast i Christianslyst?
- Hvad, hvis vi solgte Christianslyst til fordel for et større mindretals-/kulturcenter/idrætscenter, måske en slags Vingstedcenter for mindretallet, i forbindelse med f.eks. Jaruplund Højskole?

Udvalget diskuterede også stedets kulturpolitiske og historiske perspektiv. Christianslyst har altid været med til at danne rammen om kulturformidling, både i nord- og i sydgående retning. Det er et kulturcenter – kulturelt værested / samlingssted – som dog i kun ringe omfang bliver brugt af Sydslesvigerne selv. Den historiske betydning kan altid diskuteres. Alene kendsgerningen, at Christianslyst har været en del af SdU i 64 år, gør det, i det mindste for SdU, til et efterhånden historisk set betydningsfuldt sted.

Udvalget har gjort sig tanker, om det er oppe i tiden at drive stedet som lejrskole og kursuscenter, eller om der er andre koncepter, der skal tænkes ind i Christianslyst.

Vi har set på stedets økonomiske udvikling i de sidste årtier, har haft kontakt til forskellige politiske institutioner for at finde frem til, om Christianslyst kan sammenlignes med og dermed finansieres på lige fod med f.eks. Akademie Sankelmark eller Nordseeakademie i Læk. Vi har gransket regnskabet for at finde bespareelsesmuligheder. Vi har set og regnet på medarbejderstaben:

- Ansatte (antal - kvalifikationer - opgavefordeling)
- Ledelse/administration (behov for stedfortrædende leder)
- Rengøring (ekstern eller intern)
- Pedeller (interne eller ekstern med udlicitering af opgaver)
- Køkken (catering udefra)

Hvilke nødvendige udgifter står vi overfor i forbindelse med istandsættelse, vedligehold og fornyelse? Har vi råd til at fortsætte med at lappe (€ 100.000 her og €100.000 dér), eller skal det være bæredygtige tiltag, der for det første giver ro de næste 15–20 år og for det andet kan hjælpe med at højne attraktiviteten af stedet? Ved hjælp af en sagkyndig arkitekt fandt vi frem til, at vil man højne attraktiviteten for at tiltrække flere og andre målgrupper, skal der investeres ca. € 8,5 millioner. Så havde vi f.eks. også haft en sportshal – noget der har stået på ønskesedlen i årtier, og noget som med sikkerhed havde forøget attraktiviteten af Christianslyst markant. Men det af arkitekten anslåede beløb, for lige netop at komme ud af den onde cirkel med lappeløsninger, lå på € 3,5 millioner.

Vi har set på marketing. Vi havde sat os en tidsramme på 2 år maks. Målet skulle være en markant stigning i antal gæster på 12.000 og måske senere hen 20.000. Vi har snakket prispolitik, variable priser. Modernisering af hjemmeside, eventpakker, osv. Vi har snakket om, hvilken fortælling om Sydslesvig Christianslyst gerne vil fortælle gæsterne fra Danmark? Hvor mange besøgende serviceres Christianslyst om året? Hvad tilbyder Christianslyst? Hvad efterspørges? Hvilke målgrupper handler det typisk om, hvor det er markant, at den største

gruppe udgør børn/unge fra Danmark, fulgt af voksne/ældre fra Danmark – men kun få grupper fra mindretallet og flertalsbefolkningen.

Og med udgangspunkt i det feedback vi får: hvad har Christianslyst brug for, for at højne attraktiviteten iht. service og de fysiske rammer? Hvad har Christianslyst brug for, for at højne attraktiviteten iht. tilbud/aktiviteter? Vi har samlet et hav af idéer i en såkaldt idélab.

Faktisk når Christianslystudvalget kun at afholde to møder, inden det bliver mere end tydeligt, at der på baggrund af den trange økonomiske situation i SdU skal ske noget skelsættende. For i februar 2016 bliver SdU for alvor indhentet af virkeligheden: Regnskabet udviser et underskud på € 163.000. Budgetlægningen 2016 tydeliggør, at der sandsynligvis vil komme til mangle over € 200.000 - under den forudsætning, at aktivitetsniveauet bibeholdes som i 2015.

Den 8. marts modtager SdU en vurdering af et arkitektfirma, som beregner istandsættelsesbehovet til at ligge på omkring € 3,5 mio., hvis man altså ikke vil lappe og det skal være noget holdbart.

SdU's styrelse står overfor den udfordring der hedder, at den indenfor den nærmeste fremtid skal finde € 3,5 mio. og hvad næsten værre er, at den for hele organisationen skal finde et beløb i driften, der ligger på over € 200.000 på årsbasis. Som Kirstin allerede har været inde på, kan der ikke forventes øgede tilskud til dækning af driftsomkostningerne. Styrelsen, som ligger inde med ansvaret for driften af SdU, må erkende, at den ikke længere har med en udfordring at gøre, men at SdU vitterligt har et problem. Det gælder nu om at gå aktiviteterne igennem i sømmene og holde dem op imod SdU's kerneopgaver. Dette taget i betragtning, er det Christianslyst, der ud fra en kulturpolitisk vurdering ligger længst væk fra det, der hører til SdU's kerneområder. Styrelsen beslutter derfor den 21. marts 2016 at blive nødt til at indstille driften af Christianslyst under de nævnte forudsætninger.

Den 30. marts får de 12 medarbejdere på Christianlyst meddelelse om den forestående lukning. Inden har Christianslysts leder og driftsrådet fået meddelelse herom.

Den 31. marts udsendes pressemeddelelse og alle samarbejdspartnere bliver informeret omfattende.

I aften er vi så samlet her i Flensborghus for at se, om der findes en udvej, om vi kan og om vi i fælleskab vil komme videre. Da vi nok ikke kan forvente en fuldendt løsning af alle problemstillinger her i aften, vil vi ved det næste ordinære samrådsmøde den 25. maj atter tage emnet op.

Èt skal siges: alt kan ske..., så hvad er der brug for?! Idéer – dem har vi. Dygtige folk – dem har vi. Omstillingsparathed – helt sikkert. Penge – har vi ikke. Tiden – vi har travlt.

Men hvis ikke vi har fundet frem til holdbare løsninger, vil styrelsen den 6. juni blive nødt til at træffe en endelig afgørelse om, hvad der skal ske med Christianslyst – hvis alt går galt. Tak for ordet.

Anders Krings præsentation kan ses her:

http://prezi.com/5pbvovn2obo0/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

Kirsten la Cour: De tilsluttede organisationer har i aftes helt rutinemæssigt holdt et møde her på huset. I den beretning, jeg som valgt medlem aflagde for de fremmødte, fyldte Christianslyst-situationen naturligvis meget. Da vi af forskellige grunde havde været nødt til at tage et punkt af dagsordenen, havde vi rum og tid til at tale situationen ordentlig igennem. Det lød at "vi vil jo gerne hjælpe med at finde midler i denne situationen, men vi er små økonomier og har ingen midler". Alle foreninger i kredsen af tilsluttede organisationer er jo netop foreninger med små og til dels særdeles små økonomier. Der var en parathed til at være med i en proces, hvis der er mulighed for, at det lykkes. Der var også andre tydelige meldinger, der gik på "sælg det og lad os se fremad. Hvis det ikke kan køre rundt, lad os komme af med det og få de midler, der nu kan fås ved salg og køre det arbejde, Christianslyst har stået for, videre et andet sted." Nogle gav også udtryk, at hvis der er en køber, som ville bruge stedet, som kursus- og videreuddannelsessted, kunne man måske forestille sig en organisation med samme anliggende, og så kunne mindretallet/SdU straks booke sig ind på et antal dage hhv. overnatninger på forhånd og på den måde være med til at sikre en økonomi og stadigvæk have sit sted. Der var stor spændvidde i meningene, men der var stor ydmyghed i kredsen for at være anstændig og samtalepartner i situationen, og det lå i luften, at man var ærgerlig over at været kommet i den situation.

Udo Jessen: Vi har alle læst Flensborg Avis og er informerede. Det minder mig lidt om, at dommen er fældet og først da kommer advokaten på arbejde. Beslutningen er truffet, og først da får mindretallet lejlighed til at drøfte Christianslysts fremtid. Jeg ville have ønsket mig, at vi allerede for 2-3 år siden havde fået og diskuteret de fremragende spørgsmål, som arbejdsudvalget har udarbejdet i starten af januar, for det er jo mindretalsrelevante spørgsmål. Vi kunne så måske have givet et svar, og eventuelt havde vi konstateret, at det ikke giver mening at forsætte driften. Det Christianslyst og mindretallet har brug for, er tid.

På min organisations vegne vil jeg gerne plædere for, at man får tid til at drøfte Christianslyst og mindretallet. Skoleforeningen tilbyder konkret at udføre ydelser på Christianslyst. Grænseforeningens udspil går ud på, at man holder lukket i perioder, for iflg. det papir, vi har fået, at man bruger stedet som lejrskole og bosted fra påske til efterårsferien. Hvis man lukker ned fra september til april, vil Skoleforeningen tilbyde at varetage alt pedalarbejde og teknisk kontrol plus at vi kan tilbyde, at al telefonisk bookning og hvad der ellers er overtages af vores sekretær på Jaruplund Højskole. Vi har regnet os frem til, at disse ydelser omtrent svarer til det beløb, der er brug for, og tilbuddet gælder for 3 år. Man må sætte spørgsmålstegn ved, at et kursussted kun har en overlevelseschance, hvis det giver overskud. Hverken skoler og børnehaver eller hele mindretallet som helhed giver overskud. Vi er alle afhængige af tilskud, vi er ikke noget erhverv, og det er ikke noget nyt, at Christianslyst sidder i samme båd, som vi alle. Spørgsmålet er, hvor stort et underskud man kan tåle og acceptere. Vi vil gerne skaffe en tidsramme på 3 år, hvor vi har mulighed for at drøfte sagen i ro og fred, og ikke fælde en afgørelse i løbet af 8 uger.

Lars Kofoed-Jensen: Skoleforeningens tilbud vil naturligvis kræve, at vi foretager nogle personelle omrokninger. SdU lægger her op til noget helt nyt omkring Jaruplund Højskole, som jo i virkeligheden går på det, som Sydslesvigudvalget har opfordret os til, nemlig at snakke sammen om, hvilke bygninger vi har brug for i Sydslesvig, hvilke bygninger skal vi renovere og hvilke skal vi sælge, men det kræver at vi nedsætter et udvalg og tager hul på opgaven. Det burde vi sikkert have gjort for lang tid siden, men nu er tidspunktet kommet. Vores tanke er selvfølgelig også, at der samtidig skal være en proces på tværs i mindretallet, hvor vi må snakke om, hvad vi har brug for, hvad bringer os videre, hvad må vi skille os af med, så vi netop ikke kun foretager bygningsvedligehold men udvikling af mindretallet.

Jens A. Christiansen: SSF har heller ikke drøftet det til bunds i vores bagland men selvfølgelig i FU. Umiddelbart er der ikke mange penge at hente hos os, vi er dybest set i samme situation som SdU på grund af hele historien omkring afskrivninger. Vi arbejder med kraftige reduktioner af vores omkostninger i indværende år samt 2017-19. Dermed er ikke sagt, at vi ikke kan gå ind i en form for solidarisk redningsaktion, men at der selvfølgelig er grænser for, hvor meget man kan save i sin egen stol for at fastholde de andres.

Vi må leve med, at vores organisationsstruktur er fragmenteret. Vi har netop vedtaget en samarbejdsaftale, der bekræfter hver enkelt forenings suverænitet og dermed også deres budgetter. Vi må nu se, hvordan vi kan foretage en prioritering på tværs. Det er måske en begyndelse på, at man tænker på tværs reelt og med klingende mønt, men der er lang vej, for vi har ikke én økonomi men 9-10-15 forskellige økonomier. SSF som sådan benytter ikke Christianslyst, vi har ikke på den måde kursusvirksomhed, vi har lejrskole på Skipperhuset. Vi har ikke aktiviteter, som vi kan flytte fra ét sted til et andet. I øvrigt er det en god idé, at vi endnu engang prøver at se på vores ejendomsstruktur, hvad vi også kommer til i forbindelse med en anlægsprioritering for de næste 5-10 år. Det ville være dejligt, hvis vi her kunne få et godt og frugtbart samarbejde. Skallen er ikke det vigtigste men indholdet, men vi skal jo selvfølgelig have rammer fysiske rammer for vores danske foreningsliv.

Bjarne Truelsen: Biblioteket har et helt konkret tilbud: I har jo set, at vi også er i gang med nye planer, og hvis det viser sig, at man i løbet af de næste 3 år finder ud af, at Christianslyst må lukke, er vi meget indstillet på at etablere et planlægningssamarbejde omkring en nybygning, hvor SdU kan komme med ind på lige fod. Hvis man tænker visionært, kan der måske blive tale om en lejrskole midt inde i byen. Vi har nu 400 m2 ledig kapacitet på biblioteket, som man kan få til en meget fordelagtig husleje. Man kan være fælles om receptionen og en masse ting, som måske kan lette SdU's økonomi lige her og nu.

Viggo Jacobsen: DKS er relativt flittige brugere af Christianslyst, og vi har med sorg læst artiklen om lukningen. Hvilke alternativer er der, hvis stedet lukker? Vi har ingen penge at bidrage med. Kirkerådet har bedt mig spørge, om man i forbindelse med Mindretallets Hus har tænkt på overnatningsmuligheder?

Jon Hardon Hansen forklarer, at der er kursuslokaler men ingen overnatningsmuligheder.

Randi Kuhnt: Teamet er også blevet drøftet i Sundhedstjenesten, men vi har heller ingen penge at bidrage med, men føler et stort ansvar i forbindelse med underskuddet på 200.000 euro. Det er positivt med den vilje til samarbejde, som der i aften lægges op til. Der kan blive sat noget helt nyt i gang, og jeg er ikke mere helt så ked af det.

Flemming Meyer: Vi sidder i en fantastisk svær situation, for vi har ikke de samme informationer. Vi skal hurtigt træffe en afgørelse, og umiddelbart kunne det være fint, hvis vi kunne finde nogle økonomiske løsninger, så tidspunktet for afgørelsen skubbes, så hele mindretallet får mulighed for at diskutere sagen til bunds og finde ud af, hvad vi vil. Vi har brug for en mellemfinansiering, til vi kan træffe den endelige afgørelse. SSW har ingen penge til rådighed, men vil evt. være i stand til at give afkald på noget til næste år.

Peter Lynggard Jacobsen: Der er blevet skrevet meget om lukningen af Christianslyst, mange har haft gode oplevelser derude og har gode minder, men det kan vi ikke leve på. Vi har brug for en overgangsløsning, vi kan ikke bare sælge Christianslyst her og nu. Man må sætte sig ned og finde nogle fællesløsninger. For 20 år siden sad jeg i SdU's styrelse, og

dengang diskuterede vi meget, hvordan vi kunne gøre Idrætshallen mere interessant. Biblioteket har et stort ønske til et tocifret millionbeløb. Måske kunne man på lang sigt finde en løsning oppe ved Idrætshallen, der er plads nok, en stor sportsplads, som efter min mening ikke bliver brugt nok.

Jens Andresen: I Grænseforeningen blev vi virkelig overraskede over meddelelsen fra SdU om, at Christianslyst kunne lukke og slukke med udgangen af november måned. Det kom fuldstændig bag på både bestyrelsen og sekretariatet, men det gjorde det så sandelig også i de lokale foreninger over hele landet. De har været store brugere af Christianslyst og har været meget tilfredse med stedet. Derfor fik vi en række henvendelser og skældud fra lokalt hold, fordi vi ikke havde informeret om, at noget sådant var undervejs. Et meget, meget vigtigt led i vores oplysningsarbejde så ud til at skulle lukke. Vi mener, at det fortsat er af meget stor betydning, at store udsnit af den danske befolkning får mulighed for at komme til Sydslesvig for at opleve, hvad der bevæger sig i det danske mindretal syd for grænsen, og selvfølgelig også at opleve både naturen og historien, så man forstår, hvorfor mindretallet eksisterer og hvordan det arbejder. Her bliver vi ramt, men det andet område – lejrskolerne – er også utroligt vigtig, nemlig at børnene får en fornemmelse for, hvad mindretallet er. At de kommer herved på lejrskole, har stor betydning for forståelsen af, hvad det betyder, at et folk er et fællesskab, og til det fællesskab hører både mennesker indenfor og udenfor landets grænser. Så her bliver vi rigtig hårdt ramt, hvis lejrskoleaktiviteten skal nedskæres. Jeg ved godt, at de offentlige budgetter i Danmark i de senere år ikke har tilladt, at lejrskoleaktiviteten er så stor, som man tidligere har kendt, men jeg ved også, at den er under oplomstring, og der er en vis vækst, så her er noget værdifuldt, som vi skal slås for i fællesskab og holde gang i.

Som sagt, reaktionen i Grænseforeningen var overraskelse, og jeg kan ikke undlade at sige, at der var en vis skuffelse over, at vi ikke var med i de forudgående drøftelser. Vi spurgte os selv: hvad gør vi nu? Vi må først finde frem til baggrunden, og jeg vil med det samme sige tak til både SdU og andre organisationer, vi har snakket med omkring emnet, for deres beredvillighed til at oplyse, hvad der havde ført til beslutningen om lukningen af Christianslyst. Det har gjort det klart for os, at det ikke drejer sig om en aktivitet, der er blevet misrøgtet, men om en prioritering. Vi står over for det problem, at SdU klart siger, at det ikke er deres kerneopgave, og hvis de skal finde besparelsen, må de give afkald på Christianslyst. Vi kan ikke komme til Sydslesvig og klandre folk for ikke at udøve ansvarlighed, så fuld respekt for det, men omvendt er vi nødt til at kæmpe for at vinde forståelse for, at uden oplysning af den danske befolkning om, hvad det danske mindretal er og hvordan det arbejder, og baggrunden for at det findes, går vi meget trange kår i møde.

Vi har kigget på de fakta, der er baggrund for beslutningen. Der har været snakket om anvendelse af institutionen, om økonomien, om belægningsprocent etc., og vi har udarbejdet et notat. Belægningsprocenten er måske ikke det vigtigste, men den siger noget om mulighederne inden for institutionen, og den har meget at gøre med, hvornår i årets løb man kan bruge stedet, og hvem der er brugere. Vi har også kigget på den udarbejdede arkitektundersøgelsen omkring bygningerne og renoveringsbehovet, men en sådan undersøgelse afhænger af, hvilke kriterier, man har opstillet for arkitekten. For at få et klart indtryk af, hvad der er akut behov for, hvad der muligvis skal ske inden for de næste 3 år og hvad der muligvis skal ske inden for de næste 10 år, har vi bedt Sydslesvigudvalgets arkitekt Jørgen Toft Jessen om at tage til Christianslyst for at vurdere, hvad der står for, og resultatet vil han senere selv gøre rede for.

Hvis nogen siger, at Christianslyst ikke er deres kerneområde og vi på den anden side og helst sammen med jer kan blive enige om, at der i Sydslesvig er behov for en institution som Christianslyst, hvordan skal vi så komme videre? Og hvis det er nødvendigt, hvordan får vi etableret et selskab til at drive stedet? Det er nu spørgsmålet. Vi kan umiddelbart bidrage med 20.000 euro i en treårig periode. Nogle nævner her, at der er behov for en 3-årig overgangsperiode, og det mener vi også der er, som en overgang til en varig løsning, hvor flere får ansvar for driften af Christianslyst, hvis vi er enige om, at den opfylder et behov, som vi skal være fælles om. Vi er åbne for alle mulige forslag, og vi er her i dag, fordi vi ser en nødvendighed af en sådan institution. Hvis vores oplysningsarbejde skal fortsætte som hidtil, bør Christianslyst fortsætte.

Martin Lorenzen: Beder om, at arkitekten forklarer rapporten. Hertil siger Gerd Pickardt, at så skal begge rapporter gennemgås, og den arkitekt, der har udarbejdet den anden rapport, er ikke til stede.

Knud-Erik Therkelsen: Det er ikke en strid mellem arkitekter, det er to forskellige rapporter, hvor to arkitekter har fået to helt forskellige opgaver, så på den måde kan de ikke sammenlignes. Arkitekt Noor er blevet bedt om at se på vedligeholdelse og forbedringer, Jørgen Toft Jessen er blevet bedt om at vurdere de absolutte virkelige renoveringsbehov inden for de kommende tre år og de følgende syv år, i alt 10 år. Derfor når Jørgen Toft Jessen naturligvis frem til et helt andet resultat end de 3,4 mill. euro, som vi synes lød meget, meget voldsomt i forhold til vores indtryk af Christianslyst.

Jørgen Toft Jessen: Vi har fået stillet to meget forskellige opgaver, derfor er resultaterne også så forskellige. Jeg har lagt fokus på det nødvendige og konkluderer, at den almindelige vedligeholdelse på lejrskolen er ganske god. Efter min bedste vurdering er Christianslyst passet og vedligeholdt efter god og almindelig standard. Intet er glemt, samtlige hjørner bliver fejlet mindst et par gange om året, og de to pedeller passer stedet med stor omhu. Min opgave var at se, hvad der minimum skal gøres og tager udgangspunkt i, at vedligeholdelsen af komplekset fremover er som nu og ikke med en ekstraordinær indsats udover det, der er ganske påtrængende.

I løbet af de første tre år drejer det sig om et relativt beskedent beløb. Med de eksisterende fysiske rammer på Christianslyst vil vi have en ganske god mulighed for at fastholde den eksisterende økonomi. Det andet oplæg har som sagt helt andre præmisser, og man kan diskutere, om der skal fornyelser og forbedringer til, eller om det blot skal være vedligeholdelse. Vi har et ganske godt hus, som også har en levetid foran sig, og det kan konstateres, at det samlede kompleks er i rimelig god stand, vel vedligeholdt og af en sådan standard, at det ikke umiddelbart stiller krav om reparationer og større investeringer. Visse beskedne ændringer i bygningerne mv. er, om ikke nødvendige, så dog gavnlige. Det økonomiske omfang heraf skønnes at være 300.000-500.000 kr. + omkostninger og moms. Huset er så godt bygget i sin rustikke karakter fra 1970'erne, at det kræver mindre vedligehold i forhold til, hvad andre bygninger koster. Den anden rapport er baseret på, at situationen skal være optimal, og i mit tilfælde opnås det, man har brug for.

Anders Kring: Hvis jeg skal være fræk, vil jeg sige, at vi ved, hvad det koster at fortsætte med at lappe, men vores opdrag var at se, hvordan vi kan holde på kunderne og muligvis gøre det, vi har brug, nemlig at højne indtægten, ved at højne stedets attraktivitet. Hvis vi vil det, bliver vi nødt til at investere. Vi kender også problemerne, når vi skal investere 100.000 her og 100.000 der. Problemet er, at hvis vi vil sanere Christianslyst og gøre det endnu

bedre, så vi kan øge indtægten, så vi måske kan få stedet til at blive som i 80'erne, hvor det hvilede i sig selv økonomisk. Hvis vi vil derhen, må vi investere. Hvis vi vil fortsætte med underskud, kan vi det. Vi vil jo gerne komme ud af dette hul, og så bliver vi nødt til at tage penge i hånden. Brugerne vil have et godt tilbud, og hvis vi vil give dem det, må vi investere. Den anden side af sagen er, at SdU overordnet står med udfordringen. Selvfølgelig er vi alle underskudspligtige i Sydslesvig. Vi løber altid næsen mod økonomien, og den kan man ikke diskutere med.

Knud-Erik Therkelsen: Det er godt, at der ikke skal træffes en beslutning i aften, men vi er alligevel nødt til at træffe én beslutning, nemlig at man på Christianslyst fortsat tager imod bestillinger, holder stedet åbent, signalerer, at man også er der næste år. Det kan godt være, at Christianslyst ikke er der næste år, men hvis vi allerede nu begynder at sige, at det er vi ikke, er det slut. Vi må prøve at holde fast i de kunder, der ringer, der gerne vil noget til næste år, og så kan vi på et senere tidspunkt evt. aflyse. Hvis vi kan træffe den beslutning, vil Grænseforeningen være rigtig glad.

Det udsendte notat omkring lejrskolemuligheder i Sydslesvig er et forsøg på at dokumentere konsekvenserne af en lukning af Christianslyst i forhold til lejrskolekapaciteten i det hele taget i Sydslesvig. Udgangspunktet er tal fra 2015. Det vigtigste er at præcisere, at lejrskoler kun kommer til Sydslesvig i perioden 1.april -1. oktober. De kommer ikke i weekenderne, ikke i pinsen, ikke i sommerferien, reelt kommer de i ca. 95 dage. Vi har undersøgt, hvor mange overnatninger der var på alle lejrskoler i Sydslesvig i 2015, hvor mange kunne der have været, hvis det var 100 % belægning. Hvis Christianslyst ikke lukker, har vi en overkapacitet på 8.000 overnatninger på Christianslyst, på Skipperhuset, på Tydal og i Trenehytten. Det er mange, men det er i forhold til en 100 % belægning. Men man kan ikke belægge alle værelser i alle dage. Hvis Christianslyst lukker og de 8.500 overnatninger man har dér skal fordeles på de andre steder og disse fyldes med 100 %, mangler vi 5.000 overnatningspladser på de sydslesvigske lejrskolesteder. Måske 2.000 børn, 4.000 forældre, lærere osv., der ikke kommer i berøring med Sydslesvig, og det synes vi i Grænseforeningen er forfærdeligt. Det må gælde om, at holde Christianslyst gående, indtil vi finder ud af, hvordan vi løser problemet. Notatet handler ikke så meget om belægningsprocenter, det handler om konsekvenser. Det vil være meget, meget trist for Grænseforeningen, hvis den del af vores arbejde stopper. Men lad os tage herfra i aften med en positiv stemning og sige, at Christianslyst skal fortsætte, tage imod bestillinger, bevare gejsten, vi prøver på at finde en løsning.

Kirstin Asmussen: Jeg har hørt, hvad der blev sagt om vore udmeldinger om, hvordan vi markedsfører Christianslyst også til næste år. Det kan vi ikke beslutte her i dag. SdU er ansvarlig overfor sin styrelse, men vi tager gerne imod alle forslag og tilbud, vil gennemtænke og gennemregne det hele. Indtil beslutningen er truffet, vil vi ikke melde ud, at stedet lukker men fortsat tage imod bestillinger.

Tom Petersen præcisere, at der her ikke skal træffes beslutninger, der er tale om en gensidig information og henviser til den nye samarbejdsaftale.

Kirsten la Cour: Der er vel ikke noget i vejen for, at vi siger til landsmænd nordfra, at vi gør, hvad vi kan for, at I, uanset hvor I skal bo, har mulighed for at møde os og få en fortælling om, hvem vi er, møde de rigtige mennesker, se de historiske steder og vore bygninger. Kan godt rent forretningsteknisk forstå, at Grænseforeningen er bekymret over, at nogle skoler

måske ikke kommer til Sydslesvig. Vi er gæstfrie nok, så man kan også bo på et hostel og få fortællingen om os.

Udo Jessen: Ikke kun Grænseforeningen er ked af det, vi er også meget kede af, at de elever ikke kan komme til Sydslesvig og få den oplysning med hjem. Vi kæmper i årevis med alle mulige kampagner og søger projektmidler, fordi vi gerne vil sælge viden om mindretallet nordpå, så vi kan ikke være bekendt, at vi ikke har en seng til dem, når de kommer. Det er som hvis vi ville sige til vore forældre, at de absolut skal lære dansk, men vi tilbyder ikke danskkurser. Om Christianslyst eksisterer på lang sigt, ved jeg ikke, men det er ikke godt at lukke fra den ene dag til den anden. Det er ikke et spørgsmål om interne strukturdebatter, det er solidaritet, det er vores fælles opgave. Jeg har det svært med, at man siger, det er ikke vores kerneopgave. For Skoleforeningen er Jaruplund Højskole på den vis heller ikke vores kerneopgave, og er det dog alligevel, for det er enormt vigtigt, at vi har en højskole, at vi har Christianslyst. Hver eneste elev, hver eneste voksen, der er på Christianslyst, tager hjem med viden om Sydslesvig. Det er en værdi for os. Skoleforeningen, Sundhedstjenesten, SSF har ikke brug for Christianslyst for vores egen organisation, men vi har brug for Christianslyst, fordi det er en stor post i vores "vi gør Danmark større"-oplysningsarbejde. Tiderne med privat indkvartering er forbi, det kan vi se med vores venskabsforbindelser.

Lene Bastiansen: Tak til Anders og Kirstin for den gode præsentation, der tydeligt viste mig, at der er grund til at lukke Christianslyst. Så siger Udo, at vi har brug for kursuscentret og for SdU. Jeg ville også gerne, at man havde brug for Christianslyst, men når jeg nu har hørt forklaringerne om, hvor få der kommer, og hvor lidt vi egentlig selv her i mindretallet støtter det, så kan jeg godt forstå, at Grænseforeningen er ked af det. Det beklager jeg meget. De siger jo også, at hvis deres hjælp skal fortsætte, er det ikke så godt, hvis Christianslyst lukker. Måske har jeg misforstået det, men I kan jo også komme til Sydslesvig og være på biblioteket og på højskolen, som netop nu får et comeback. Hvis man vil lukke små skoler, så går det, men Christianslyst er en meget større sag. Der er en del nostalgi i det. Jeg var meget ked af det, da man lukkede Christian Paulsen-Skolen, men jeg er endnu mere ked af, hvor mange små skoler, der er lukket ude på landet. En skole dér betyder meget mere, end Christianslyst. En skole betyder, at forældrene kommer, at børnene kommer, der er danskkurser, der er fester. For mig er det spild af tid, hvis man nu vil genoverveje og snakke sammen, men hvis man bliver enige, synes jeg at 3 år er alt for meget. Vi må tage os sammen og få snakket sammen, og så er 1 år nok. Det drejer sig om 200.000 euro pr. år plus alt det andet.

Orla Møller, sekretær i Christianslysts Venner: Starter med at sige, at en skole med 10 elever ingen fremtid har. Kirsten nævner, at de 12.000 overnatninger på Christianslyst kan spredes på andre steder, men det kan ikke lade sig gøre, for der er ikke kapacitet til det nogen steder. Hvis de tager til Landgasthaus Tarp eller andre steder, får vi jo ikke snakket med dem, som hvis de overnatter på f.eks. Christianslyst. "Christianslysts venner" eksisterer siden 2001, og vi donerer årligt 10-12.000 kr. til Christianslyst, og det har bl.a. betydet, at der er kommet et stort TV i pejsestuen, der er kommet en monitor i forhallen, bordfodboldspil i kælderens, et udendørs bordtennisbord, og i den stil kan vi yde de ting, man ikke umiddelbart kan klare over driften. Vi har p.t. 128 medlemmer, deraf 19 i Sydslesvig, hvilket jeg synes, er meget sørgeligt. Det koster kun 100 kr. hhv. 13 i årlig kontingent. I 1991 var jeg formand for det daværende Christianslystudvalg og skrev i årsberetningen, at vi havde bundet 13 DM i halen på hver overnattende gæst på Christianslyst, så dengang var der altså også underskud. Det har SdU så kunnet bære indtil nu, og så siger de, at det ikke er deres kerneområde. Det

lyder rigtigt, men når man så snakker om at investere 3,5 mill. i at højne standarden på stedet, fjerner man sig endnu længere fra kerneydelserne.

I 1991 talte vi også om, hvorfor det ikke var en fælles opgave for samtlige hovedorganisationer i Sydslesvig at drive Christianslyst. Men det var der så ikke behov for, det har SdU kunnet klare alene lige til nu. To små historier: min søster arbejder i Telestyrelsen i København, de skulle holde træf på Christianslyst. Da hun om fredagen bad sin chef Jørn Jensby om en halv feriedag, fordi hun skulle til Sydslesvig, fortalte denne, at han i starten af 60'erne havde været på lejrskole i Sydslesvig og boet på Christianslyst. Om mandagen præsenterede han et videobånd fra sit lejrskoleophold. Da jeg var aktiv i skoleverdenen, fik jeg et brev fra en skole i Galten, der takkede for, at de måtte besøge os på Gottorp-Skolen og at mange af vore elever gerne ville have pennevenner. Jeg gik rundt i 6-klasserne, og mange havde lyst. Det er også en vinkel, vi har brug for.

Til Skoleforeningen vil jeg gerne sige, at det var en fin håndsrækning, I kom med i aften, men jeg savner, at vore sydslesvigske skoler også kan komme på Christianslyst med tilskud fra Skoleforeningen. Som det er nu, siger man, at det er for dyrt at komme derud. Det ville være fantastisk, hvis vi kunne have 3 lejrskoleklasser nordfra og en sydfra på stedet samtidig, så de kunne orientere hinanden gensidigt om, hvad de er for nogen, og hvad det er at være sydslesviger. Det nye Christianslystudvalg har ikke været fuldtalligt endnu, da Grænseforeningens repræsentant Claus Jørn Jensen endnu ikke har deltaget. Jeg har gjort mig nogle tanker: Når de mange lejrskoleelever nordfra tager hjem efter deres ophold hernede med alle deres oplevelser og indtryk, bør vi opfordre dem til at komme hernede med deres forældre og bedsteforældre for at vise dem Sydslesvig. Ellers er alt blevet sagt, men lige en ting: har man nogensinde overvejet at ansætte en forpagter på Christianslyst, ikke bare en leder? Det kunne måske give et løft til at stedet kunne drives på en anden måde.

Lars Kofoed-Jensen: Skoleforeningen har netop, uden at sætte beløb på, meldt ud, at vi vil henlægge aktiviteter til Christianslyst, og her vil det, Orla nævner, være en oplagt mulighed. Vi vil hellere støtte ved at købe aktiviteter på stedet end ved at give penge, og der kunne lejrskoleophold være en del af det, så nogle af vores egne også får de oplevelser, vi snakker om.

Hans Bach Piekut er medlem af Christianslysts venner og taler helt på egne vegne. Synes et par ting er gået galt. Man har diskuteret omkring intern struktur, men ingen har givet udtryk for, at de gerne vil gå med i en intern strukturdebat. Vi har sagt, at Sydslesvig er gæstfri, men nu er I ved at sælge jeres gæsteværelse. Det bør I tænke over. Man kunne godt klare de økonomiske vanskeligheder, det har vi gjort i Danmark i mange år. En af grundene til, at I sidder med problemet, er regnskabssystemet. Det drejer sig her om 200.000 euro, hvor stor procentdel er det af den halve milliard, Sydslesvig får om året?

Georg Buhl: Christianslyst er det sted, hvor jeg udover i mit eget hjem har overnattet mest, har afholdt mange lejrskoler dér. Jeg vil selvfølgelig være ked af det, hvis vi må skille os af med Christianslyst. Det har altid været det største problem at få unge mennesker fra Danmark til Christianslyst, fra Christianslyst til en sportsplads, til et museum, alle mulige steder hen. Grænseforeningen har betalt millioner af kroner til busser fra Padborg til Christianslyst. Hvis der virkelig er en køber, synes jeg vi skal sælge og bygge et nyt Christianslyst, der infrastruktur-mæssigt ligger så genialt, at man kan komme både til Danevirke og alle mulige steder hen med bus, i stedet for at man skal leje både privatbiler, busser etc. for at komme frem og tilbage. En anden ting: da vi startede Aktivitetshuset havde

vi kontakt med "LAG – Landesarbeitsgemeinschaft Soziokultur" der lavede beregninger på, hvad der var brug for af offentlige tilskud, hvis stedet skulle ligestilles med offentlige institutioner. Der er et kontor i Husum, der tager sig af den slags ting.

Lars Kofoed-Jensen: Skoleforeningen står som ansøger i projektet "Oplev Sydslesvig", der er et fælles projekt for hele mindretallet. Der er sikkert mulighed for at kanalisere nogle af midlerne fra projektet over i aktiviteter til fordel for Christianslyst. Vi kan ikke 100 procent sikkert love, at det kan lade sig gøre, men jeg er overbevist om, at Grænseforeningen på dansk side vil være med til at prikke til Sydslesvigudvalget om, at vi skal have lov til det, men der er langt op til de omtalte 200.000 euro årligt.

Jens Andresen: Grænseforeningen er kommet her i aften, for at tage hånd om et fælles problem. Vores ønske var egentlig på en eller måde at kunne gå herfra med en fornemmelse af, at de sydslesvigske organisationer også synes, at der er brug for det oplysningsarbejde, som vi er med til at udføre, og som er stærkt tilknyttet Christianslyst. Det har jeg også på en eller anden måde en fornemmelse af, at der er, men jeg savner den helt umiddelbare og impulsive behovsfornemmelse. Det er nok rigtigt, vi skal have længere tid til at drøfte sagen, men hvad gør vi så her og nu? Grænseforeningen arbejder videre, for vi tror stadigvæk, at det er det rigtige, at holde liv i Christianslyst. Netop projektet "Oplev Sydslesvig" er et fælles projekt og vil det samme som vi, fortsætte det oplysningsarbejde, der er knyttet til Christianslyst. Jeg vil gerne bede forsamlingen tænke over, om vi ikke skal arbejde videre med den foreliggende model. Jeg kan ikke bedømme, om en omstillingsperiode på 3 år er for lang, men Grænseforeningen har foreløbig stillet de 20.000 til rådighed for en 3-årig periode, idet vi mener, vi har behov for en vis periode til at finde ud af, hvordan arbejdet skal køre videre. Og hvis der skal bygges nyt, er 3 år ikke for længe.

Udo Jessen: Der tales altid om den dårlige beliggenhed, men hvis vi kigger på Sydslesvigkortet, er Flensborg ikke centrum. Herfra har man også brug for en bus til at komme rundt i landsdelen. Angeln er lige så godt og centralt et sted, som alle andre steder i Sydslesvig.

Jens A. Christiansen: anbefaler, at SdU som suverænt ansvarlig tager aftenens meldinger med hjem, analyserer og vurderer mulighederne, indkalder samarbejdspartnere og kommer med en tilbagemelding til Samrådet.

Knud-Erik Therkelsen: Støtter Jens A. Christiansens forslag. Der er kommet en række positive meldinger i aften. Lars' henvisning til fællesprojektet "Oplev Sydslesvig" er vigtig. Hvis man læser i budgettet, er der afsat 30.000 euro pr. år i tilskud til bustransport. Mindst halvdelen af dette beløb vil tilfalde Christianslyst, hvilket betyder 15.000 euro i driftsbesparelser. Mon ikke man også efter en forhandling med Sydslesvigudvalget kunne finde et tilsvarende beløb i selve projektet, for forudsætningen for projektet er, at der er overnatningsmuligheder. Der giver jo ingen mening at bruge 3 år og 3 millioner kr. på at skabe mere interesse for Sydslesvig, hvis man i samme åndedrag lukker halvdelen af overnatningskapaciteten ned. Det må vi tale med Sydslesvigudvalget om. Grænseforeningen kommer med 20.000 euro, Skoleforeningen antyder værdier i samme størrelsesorden. SSF vil gerne være med, har ingen penge, men der er andre muligheder. Vi var enige om, at der er mulighed for at finde driftsbesparelser. Vi nærmer os allerede nu 80.000 euro, måske mere, vi er sådan set halvvejs. Det må kunne lade sig gøre ved fælles anstrengelser at finde de sidste midler. Det kan ikke nytte, at vi lukker gæsteværelset. Grænseforeningen vil bakke op og engagere sig og gøre, hvad vi kan i forhold til Sydslesvigudvalget og til kunder i

Danmark, som der stadig er mange af. Vi må bare holde lav profil, for vi skal have kunder til Christianslyst, både nu og fremover, i det mindste i de næste 3 år.

Kirstin Asmussen: SdU siger mange tak for den store interesse i den meget tunge opgave med Christianslyst. Vi er meget glade for de positive udmeldinger ang. støtte og i at bruge stedet mere. Styrelsen vil nu arbejde med problematikken. Det bliver et hårdt stykke arbejde, og vi vil også tage kontakt til organisationerne, der hvor vi får brug for ekspertise og uddybende informationerne. Vi kan ikke love noget nu, men vi vil gøre vores bedste og kommer med et udspil den 25. maj.

3. Eventuelt

Jens A. Christiansen: FUEV-kongressen finder sted i Breslau 18.-22. maj. Den åbnes den 19. maj, hvor første taler er Astrid Thors, højkommissær ved OSCE. Dagens andet emne er det tyske mindretal i Polen og dets udfordringer. Den 20. maj er overskriften "Quo vadis Europa?" om de mest betydningsfulde udviklinger i det forgangne år og deres indvirkning på Europas mindretalsregioner. Man vil diskutere, hvordan immigrations- og flygtningekrisen indvirker på mindretalsregioner. Her stilles spørgsmålet, hvordan kan mindretal agere som brobyggere mellem stat og mindretal? Og er der i det hele taget stadigvæk frihed og rum for mellemstatlige konfliktløsninger i Europa? Dette har FUEN været meget optaget af, og selvfølgelig ønsket at diskutere i Breslau. Der er også valg til præsidiet på programmet. Der skal vælges en præsident og 6 vicepræsidenter. Som tidligere nævnt indstiller vi SSF's fhv. formand og nuværende vicepræsident i FUEN Dieter Paul Küssner til præsidentposten. Der bliver kampvalg, idet Loránt Vincze, en ungare fra Rumænien, også stiller op til posten. SSF hjælper og støtter Dieter, og om nogle dage udsender vi valgmateriale til alle FUENs medlemsorganisationer, hvor vi selvfølgelig peger på Dieter som en oplagt ny præsident for FUEN. Samtidig skal der også vælges en repræsentant til Det Europæiske Dialogforum I FUEN, et forum der specielt skal arbejde med at øge kontakten til Europa-parlamentet og EU I det hele taget. P.t. er jeg repræsentant i dette forum for grænselandet, og er blevet genindstillet til posten. Den sydslesvigske delegation bliver indkaldt til et formøde, hvor vi har et lidt mere præcist program liggende.

SSF har modtaget en invitation til at deltage som udstiller ved markeringen af 70 året for Slesvig-Holsten i Eutin 1.-2. oktober. Vi agter at deltage, og andre organisationer, der ønsker at deltage og også deltage i omkostningerne, er velkomne til at ringe til Generalsekretariatet. Det er vigtigt, at mindretallet er med også i den sammenhæng, for vi er jo en del af disse 70 år på den ene og den anden måde.

Tom Petersen takker for en god og fremadrettet diskussion og ualmindelig god ro og orden.

Jon Hardon Hansen: Håber, at SdU går hjem til sit bagland med en god fornemmelse. Budskabet er klart og tydeligt, alle vil støtte og hjælpe, hvor de kan. Ikke kun penge skal styre afgørelsen men også den moralske og politiske støtte og den håndsrækning, der kommer direkte fra Grænseforeningen og Skoleforeningen. Budskabet er også, at Samrådet ønsker tid til at kigge nøjere på, om Christianslyst skal lukkes og sælges, eller om det fremadrettet kan drives som et kursussted og som det oplysningssted, det jo er og har været. Vi ser frem til den 25. maj, hvor der vil være en diskussion om en fælles anlægstjeneste. Denne situation viser endnu tydeligere, at det er påkrævet, at mindretallet og Samrådet arbejder sammen helt anderledes forpligtende også med kompetence.

Til slut synges: Jeg elsker den brogede verden.

Mødet slutter kl. 21.15

12. maj 2016 JAC/jh